

Ik vind vreugde in jou!

De doop van Jezus

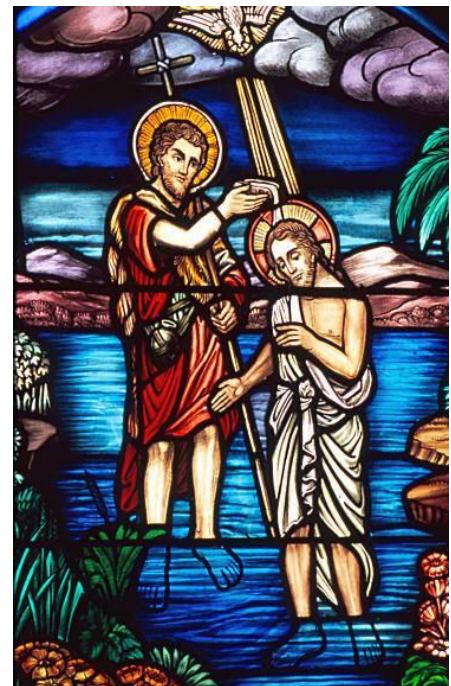
Marcus 1:9-11

ds. Jos Douma, Haarlem 24 oktober 2010 (doopdienst Tieme Veldkamp)

Ik heb me eigenlijk nooit zo gerealiseerd hoe belangrijk de doop van Jezus is. Ik dacht dat zijn geboorte belangrijk was, zijn sterven, zijn opstanding, zijn hemelvaart. Daar hebben we ook allemaal speciale feestdagen voor: Kerst, Goede Vrijdag, Pasen, Hemelvaart. En uiteraard is er ook Pinksteren, het feest van de Geest van Jezus. Maar de doop van Jezus heb ik niet leren kennen via een speciale feestdag. En toch is die doop ongelooflijk belangrijk voor ons christelijk geloof. Het is de doop aller dopen. Elke doop die plaats vindt heeft een verbinding met de doop van Jezus. Ook de doop van Tieme vandaag ontleent zijn betekenis aan de doop van Jezus in de Jordaan.

De bredere christelijke traditie kent trouwens wel een speciale feestdag in het kerkelijke jaar waarop aandacht is voor Jezus' doop. Die feestdag heet Epifanie en valt op 6 januari. Epifanie betekent: verschijning. Jezus verschijnt in het midden van de mensen. Het is het begin van zijn bediening op aarde.

En waarom is die verbinding er tussen onze doop en Jezus' doop er? Omdat christen zijn betekent dat je participeert in het verhaal van Jezus. Jezus' verhaal wordt jouw verhaal. In alles wat Jezus deed, deed jij mee. Geloven is dat je dat steeds meer ziet en dat je dat steeds meer gaat beleven.

Als Christus aan het kruis sterft, sterven we samen met hem. Als Christus opstaat uit het graf, staan ook wij op in een nieuw leven. Als Christus naar de hemel gaat, ontdekken we dat ook wij een plek in de hemel hebben. En als Christus mens wordt bij zijn geboorte, betekent dat ook voor ons dat we echt mens worden. En als Jezus wordt gedoopt in de Jordaan - dan zijn we daarbij. We maken het met hem mee!

En omdat dit verhaal een van de verhalen in het Nieuwe Testament is waar God zo geweldig zichtbaar wordt als de Vader-Zoon-Geest-God, de Drie-enige, zetten we in deze preek drie stappen:

1. we zien God de Zoon: hij is één van ons
2. we zien God de Geest: hij rust op ons
3. we zien God de Vader: hij vindt vreugde in ons

(1) God de Zoon is één van ons

(Marcus 9:11) In die tijd kwam Jezus vanuit Nazaret, dat in Galilea ligt, naar de Jordaan om zich door Johannes te laten dopen.

Wat gebeurt hier? Uit heel de omgeving komen de Joden naar Johannes de Doper toe. Hij heeft hen opgeroepen om tot inkeer te komen, om zich te laten dopen en om zich zo voor te bereiden op de komst van het koninkrijk van God. Dat dopen betekende: onder water gaan, ondergedompeld worden en ervaren dat je daar sterft. Velen laten zich dopen. Er vindt een geestelijke opwekking plaats!

En dan komt Jezus. En hij gaat net als alle andere mannen en vrouwen in de rij staan. Hij wacht op zijn beurt. Dat moeten we even goed tot ons laten doordringen. Jezus neemt geen bijzondere positie in. Hij denkt niet: 'Ik ben de Zoon van God, geboren uit de maagd Maria, ik heb recht op voorrang.' Nee. Jezus gaat in de rij staan en wacht rustig zijn beurt af. Hij verbindt zich met al die mensen die te horen hebben gekregen: 'Kom tot inkeer! Bekeer je! Laat je oude leven achter je en zorg dat je goed voorbereid bent voor Gods koninkrijk dat komt op aarde zoals in de hemel.' Daar staat hij: mens onder de mensen. Hij is echt een van ons.

En er komt een vraag bij ons naar boven borrelen. 'Jezus, waarom? U bent toch zonder zonde! Toen u geboren werd zei de engel toch: "Ik kom jullie goed nieuws brengen, dat het hele volk met grote vreugde zal vervullen: vandaag is in de stad van David jullie redder geboren. Hij is de messias, de Heer!" U bent toch wel de laatste die deze boetedoep nodig heeft? U bent toch wel de laatste die zich moet bekeren van zijn oude leven? U bent toch wel de laatste die zonden heeft op te biechten?'

En die vraag is ter zake. Want dit is inderdaad de omgekeerde wereld. Ook Johannes stelt de vraag. De evangelist Matteüs zegt er dit over - hij vertelt hetzelfde verhaal vanuit een wat ander perspectief (Matteüs 3:13-17): "Toen kwam Jezus vanuit Galilea naar de Jordaan om door Johannes gedoopt te worden. Maar Johannes probeerde hem tegen te houden met de woorden: 'Ik zou door u gedoopt moeten worden, en dan komt u naar mij?' Jezus antwoordde: 'Laat het nu maar gebeuren, want het is goed dat we op deze manier Gods gerechtigheid vervullen.' Toen stemde Johannes ermee in."

Johannes herkent Jezus en weet dat dit de man is over wie hij gezegd heeft: "Ik ben zelfs niet goed genoeg om zijn sandalen voor hem te dragen. Ik doop jullie met water, hij zal jullie dopen met de heilige Geest en met vuur" (Matteüs 3:11). En daarom zegt hij: 'Nee, Jezus, u niet!' Maar Jezus dringt er op aan dat het wel gebeurt. Want: 'het is goed dat we op deze manier Gods gerechtigheid vervullen.' Daarom moet dat dus gebeuren. Maar wat betekent dat: dat Gods gerechtigheid vervuld moet worden? Want dat klinkt wat raadselachtig.

Dan moeten we even dat woord 'gerechtigheid' bekijken. Wat wordt daar precies mee bedoeld? In die tijd betekende dat: het antwoord dat je met je leven geeft op de Thora, op de wet van God. Gerechtigheid is: dat je volledig wilt doen wat God van je vraagt. Dat krijgt bij Jezus uiteraard een heel bijzonder betekenis. Gods wil was voor hem: dat hij, als Gods

eniggeboren Zoon, de zondelast van al Gods kinderen zou dragen. Dat is wat Jezus zelf ook wil en wat hij hier ook doet. Hij maakt zich één met zondaars. Hij maakt zich één met mensen die zich moeten bekeren van een leven zonder God. Hij maakt zich een met mensen zoals jij en ik.

Jezus' doop, zijn ondergang in het water van de dood, waar een kruis door je leven wordt gezet, is al een voorproefje van zijn dood aan het kruis. En dan gaan de woorden van Paulus ook meeklinken in Romeinen 6:3-6: "Weet u niet dat wij die gedoopt zijn in Christus Jezus, zijn gedoopt in zijn dood? We zijn door de doop in zijn dood met hem begraven. Wij delen in zijn dood. Immers, we weten dat ons oude bestaan met hem gekruisigd is omdat er een einde moest komen aan ons zondige leven: we mochten niet langer slaven van de zonde zijn."

Dat balt zich allemaal samen in deze doop van Jezus. Hij gaat samen met ons, wij gaan samen met hem kopje onder in de dood. Hij is één van ons, wij zijn één met hem.

Henri Nouwen schrijft hierover: "Jezus maakt hier duidelijk een keuze voor de weg van de deemoed. Hij komt niet triomfantelijk als een machtige redder die een nieuwe orde aankondigt. Integendeel, Hij komt kalm en rustig, samen met alle zondaars die een doop van bekering ontvangen." Dat is de Jezus die we volgen.

Misschien hebben we in ons wel een diep verlangen naar succes, naar invloed, naar macht, naar populariteit. Maar met Jezus in het diepe water gaan betekent: die verlangens ombuigen naar nederigheid, zachtmoedigheid en eenvoud.

Die vraag zal ook Tieme moeten gaan beantwoorden als hij groter wordt en als hij gaat begrijpen wat de betekenis van zijn doop is. Maar wij kunnen het nu al, antwoord geven op deze vraag: 'Wil je als Jezus zijn en met hem de weg gaan van nederigheid, zachtmoedigheid en eenvoud?'

En als we daar op antwoorden met 'Ja, dat wil ik' – als we dat antwoord geven, dan ontvangen we hetzelfde als wat Jezus ontvangt op het moment dat hij omhoog komt uit het water. Hij ontvangt de Geest van vrede. En hij ontvangt de onvoorwaardelijke vreugde van zijn Vader.

(2) God de Geest rust op ons

(vers 10) Op het moment dat hij uit het water omhoogkwam, zag hij de hemel openscheuren en de Geest als een duif op zich neerdalen.

En nu gebeurt er dus iets heel nieuws. Bij niemand anders van die duizenden mensen die zijn gedoopt ging de hemel open. Maar nu wel. Het dak gaat er af, de hemel scheurt open en hemel en aarde maken verbinding. Dat is wat er gebeurt, direct als Jezus uit het water omhoog komt. Heel letterlijk zien we het voor ons: het oude is voorbij, zie, het nieuwe is gekomen. Met de woorden van 2 Korintiërs 5:17: "Daarom ook is iemand die één met Christus is, een nieuwe schepping." Dat is het ultieme evangelie van de doop. Je gaat als het

ware door de Jordaan heen om er aan de overkant weer uit te komen, in het beloofde land, waar alles nieuw is, waar God woont bij de mensen, waar de zonde geen aantrekkingskracht meer heeft, waar de drie-enige God ons innig omhelst.

En het is goed om dit ook nog even in een veel breder verband te zien. Want we zien hier: water. We zien: de Geest in de gedaante van een duif. We zien: donker wordt licht, dood maakt plaats voor leven, veroordeling wordt vrijspraak. En het grote verhaal van de Bijbel gaat nu meeklinken. Want waar was er ook nogal meer water met daarboven de Geest?

We moeten terug van Marcus 1 naar Genesis 1. Het nieuwe begin dat God maakt: “In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde was nog woest en doods, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods geest zweefde over het water. God zei: ‘Er moet licht komen’. En er was licht.” De Geest van God is een teken van hoop, een teken van iets nieuws, nieuw leven. De Geest is de adem van God, de stem van God. Jezus’ doop in de doodsJordaan herinnert ons aan die woestheid en doodsheid en donkerheid van de oervloed: het water waar geen leven was. Daarin is Jezus ondergegaan.

Kijk, er is veel gebeurd tussen de eerste verhalen uit Genesis en de komst van Jezus. Het was begonnen met nieuw leven, maar al heel snel was de dood binnengekomen, een antimacht, tegen het leven, tegen het licht. En er zijn woorden gevormd die God niet had bedacht: opstand, zonde, rebellie, wetteloosheid, ongerechtigheid. Met die woorden werden verhalen gevormd, een heel Oud Testament vol. En tegelijkertijd weefde de drie-enige God aan een nieuw begin, een nieuw verhaal, een nieuw leven dat omhoog komt uit de chaos en de misère van het leven onder de zon. En er ontstaat een nieuwe woordenschat waarmee een nieuwe verhaal kan worden gevormd: liefde, vrede, hoop, gehoorzaamheid, redding, heil, genade, lofprijs en halleluja. En boven dat nieuwe verhaal, dat begint te stromen als Jezus omhoog komt uit het water, zweeft de Geest van God.

We zien hem in de gedaante van een duif. En waar was er ook nogal meer water met daarboven een duif? Noach, de zondvloed en de duif met een takje in de snavel: het wordt weer droog, we kunnen weer leven, chaos maakt plaats voor vrede.

Dus in alle eenvoud en tegelijk diepgang zien we hier een geweldig visioen voor ons. En wij delen daarin. We staan in Christus daar in de Jordaan. We zijn ondergegaan, en toen we weer omhoog kwamen was alles nieuw, was alles anders. Er was in één woord: vrede. En het is er direct, zonder vertraging, meteen. Het water driipt nog van Jezus af maar de hemel breekt al open, en daar is de Geest van vrede, van reinheid, van zuiverheid, van eenvoud, van zachtheid, van wijsheid, van onschuld, van verzoening.

En die duif vliegt niet voorbij als een eenmalig en kortstondig teken uit de hemel. De duif blijft. De duif daalt neer op Jezus en blijft op Jezus. Jezus heeft de Geest gekregen. Jesaja 11: 2 klinkt mee: “De geest van de HEER zal op hem rusten: een geest van wijsheid en inzicht, een geest van kracht en verstandig beleid, een geest van kennis en ontzag voor de HEER.”

Dat, lieve mensen, is het nieuwe leven waar ook wij door de doop heen deel aan krijgen. En dat moeten we in de kerk ook tegen elkaar zeggen. We moeten elkaar niet steeds opnieuw

terugduwen in het doopwater, want daar ga je dood van. Je gaat geestelijk dood als je steeds opnieuw te horen krijgt dat je een zondaar was en bent en blijft. Maar de doop brengt juist het nieuwe leven met zich mee: het leven dat vol is van de Geest die door Jezus zonder maat wordt uitgedeeld.

Zeker het water is diep, maar de doop is niet voor niets een eenmalig gebeuren. We laten echt iets achter: het oude leven, de zonde. En we krijgen echt iets nieuws: het leven door de Geest van Jezus, een leven van vrede en vrijheid. Want waar de Geest van de Heer is, daar is vrijheid.

Misschien vraag je je wel af hoe dat dan werkt in je leven als christen. Hoe krijg je de Geest? Soms lijkt je leven een aaneenschakeling van zonde en vergeving en zonde en vergeving en zonde en vergeving te zijn - een repeterende breuk. En je kunt denken dat je daar nooit uit weg komt. Maar de Geest is er, de Geest van zuiverheid en vrede en vernieuwing. Hoe krijg je die Geest? Niet door je rechtstreeks naar die Geest uit te strekken. Maar door naar Jezus te gaan en door met Jezus omhoog te komen uit het doopwater. Als je je uitstrekt naar de duif, dan zal hij wegvliegen. Maar als je je uitstrekt naar Jezus, dan zal de duif op je schouder neerdalen en niet weer weggaan (Corrie ten Boom).

(3) God de Vader vindt vreugde in ons

(vers 11) En er klonk een stem uit de hemel: ‘Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde.’

Wat hier gebeurt is zo geweldig. We zijn één met Jezus, we zien de Geest en we horen de stem van de Vader. Want de hemel staat wagenwijd open. En de vader van Jezus kan zich niet langer inhouden. Hij roept het uit, vol trots, vol passie, vol onvoorwaardelijke liefde: ‘Jij bent mijn Zoon!’ Hij vraagt alle engelen om om hem heen te komen staan. En samen kijken ze vanuit de hemel naar de aarde: ‘Zien jullie het, jongens, daar staat hij, mijn Zoon, mijn hart gloeit van trots, ik kan mijn liefde niet bedwingen, ik ben zo ongelooflijk blij met hem!’

En weet u wat zo opvallend is? Jezus heeft nog niks gedaan. Zijn werk moet nog beginnen. Er zijn dertig jaren voorbij maar het enige wat Jezus deed was groeien in wijsheid en samen met zijn vader meubels maken. En nu, aan het begin van zijn openbare bediening onder het volk van God, nú al bevestigt de Vader hem in wie hij is. Dat hebben we allemaal zo nodig: bevestiging, waardering, horen dat je er mag zijn. We hebben vaak het gevoel dat die bevestiging pas komt nadat we iets gepresteerd hebben, en als we niets hebben gepresteerd, als we hebben gefaald, blijft de bevestiging uit. En we hebben zelf misschien ook wel de neiging om onze waardering voor de ander pas te uiten als daar een duidelijke reden voor is. Maar zo doet God dat niet: Jezus krijgt vooraf, nog voordat hij begonnen is, een hemelse bevestiging. ‘Jij bent mijn Zoon. Jij mag er zijn. Ik houd van je. Ik heb je lief. Je bent mijn alles. Ik word zo ongelooflijk blij als ik je zie!’ Geen rapportcijfers die achteraf worden beloond met een compliment. Maar nog voordat je iets hebt gedaan: de onvoorwaardelijke liefde van een hemelse God.

En, lieve mensen, laat het tot je doordringen, gedoopt zijn betekent: met Jezus in het water ondergaan, met Jezus omhoog komen uit het water in een nieuwe wereld die koninkrijk van God heet, met Jezus de duif ontvangen, een Geest van vrede, en samen met Jezus genieten van die hemelse stem die ook voor jou is. ‘Jij bent mijn geliefde zoon. Jij bent mijn geliefde dochter. Ik vind vreugde in jou!’

Geloof je het niet? Je doop is het bewijs. De hemel staat open voor je, niet zodat je er later naartoe mag, maar nu al. Want het gaat er niet om dat wij in de hemel komen, maar dat de hemel in ons komt, dat de duif op ons neerdaalt en dat de echo van Gods stem eeuwig naklinkt zonder in geluidsterkte te verminderen: ‘Ik vind vreugde in jou’. Dat betekent het om één te zijn met Jezus, ook in zijn doop.

Henri Nouwen schrijft over dit verhaal: “Ik ben ervan overtuigd dat het hart van Jezus’ openbare leven gevormd wordt door de doop in de Jordaan als Hij God hoort bevestigen: ‘Jij bent mijn veelgeliefde Zoon, in wie Ik vreugde vind.’ Dat is de belangrijkste ervaring van Jezus. Op een indringende manier wordt Hij eraan herinnerd wie Hij is. De bekeringen in de woestijn proberen Hem weg te halen bij die geestelijke identiteit. Ze probeerden Hem te laten geloven dat Hij iemand anders was: Jij kunt stenen in brood veranderen. Jij kunt van de tinnen van de tempel naar beneden springen. Jij kunt anderen voor jouw macht laten buigen.’ ‘Nee’, zei Jezus, ‘Nee, en nog eens nee. Ik ben Gods geliefde Zoon.’”

Lieve mensen, voor Tieme geldt, wat voor ons allemaal geldt: bij je doop is het allerbelangrijkste tegen je gezegd wat er ooit gezegd kan worden: ‘Jij bent mijn geliefde. Ik vind vreugde in jou.’

De Vader zegt het vandaag tegen jullie allemaal, ook tegen jou:

‘Ik hou van jou.
Ik word zo ongelooflijk blij als ik je zie.
Je bent mijn kind.’

Laten we bidden...

Handreiking voor de liturgie

Gereformeerd Kerkboek Gezang 141:1,2,3
Het evangelie van Gods wet
Psalm 119:62
Gebed
Schriftlezing: Marcus 1:9-15
Preek
Gereformeerd Kerkboek Gezang 64:1,2,3,4
Voorbeden
Collecte
Gereformeerd Kerkboek Gezang 168